

Biologische zuivelmarkt in Coronatijden

De gevolgen van de coronacrisis zijn goed merkbaar in de landbouw- en voedingssector. Sommige voedingsmiddelen werden en worden massaal aangekocht, terwijl andere links blijven liggen. Door de verplichte sluiting van horeca en foodservices zijn ook hun toeleveranciers zwaar getroffen. Ook exportgerichte bedrijven hebben hun omzet sterk zien dalen. Hoe zit dit in de zuivelsector en is het effect in andere Europese landen gelijkaardig?

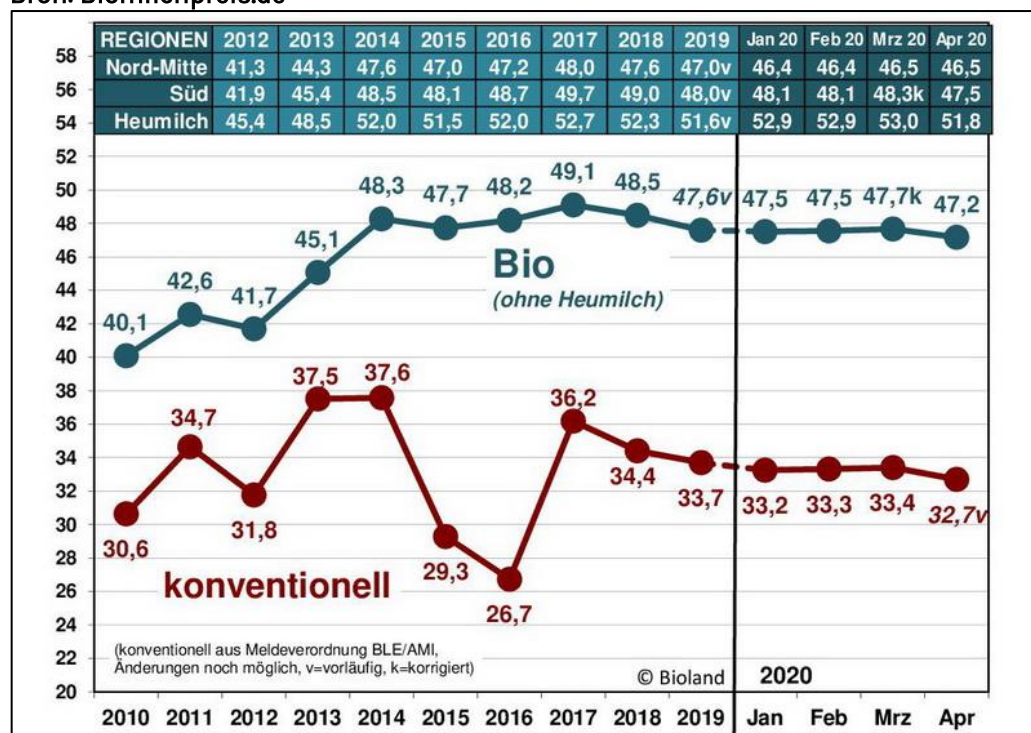
In België zagen we in de eerste weken van de crisis alvast een hoge groei in de verkoop van biologische producten. De verhoogde aankoopfrequentie werd ook behouden in de daaropvolgende weken. Het merendeel van de biologische zuivel in België is bestemd voor de detailhandel waardoor ook deze kon ontsnappen aan de negatieve gevolgen van de crisis dit in tegenstelling tot gangbare zuivel. Lang houdbare producten zoals UHT melk werden massaal aangekocht. Uit het net gepubliceerde biorapport wordt ook duidelijk dat biologische zuivel nog steeds in de lift zit en dit vooral voor yoghurt en kaas.

Duitsland

De conventionele melkmarkt staat zwaar onder druk aangezien slechts 35% van het melkvolume via de retail wordt verkocht. Het ander aandeel gaat naar out of home catering en export. Er wordt dan ook verwacht dat hier een sterke daling in de melkprijs zal optreden.

In april 2020 was de gemiddelde biologische melkprijs 47,2 €/ 100 kg bij 4% vet en 3,4% eiwit (of 46,7 €/100 l bij 42 g/l vet en 34 g/l eiwit).

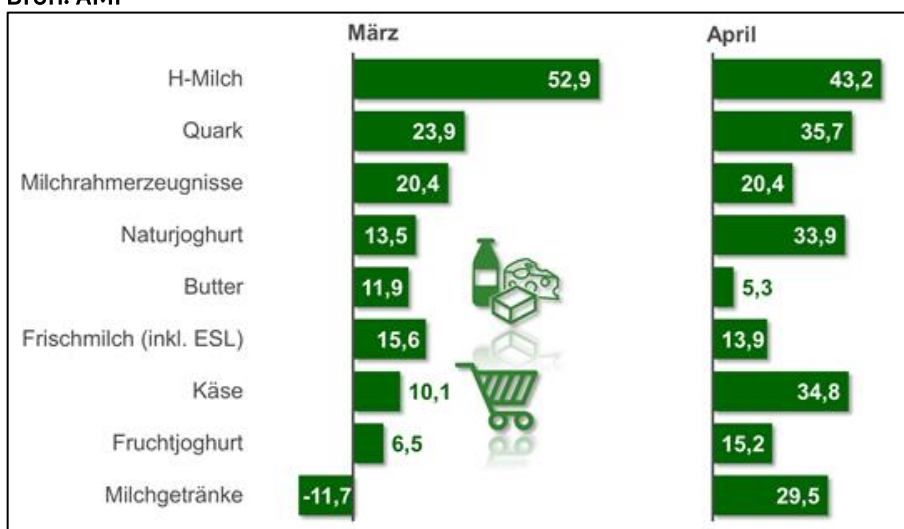
Grafiek 1: Gemiddelde melkprijs in Duitsland (gangbaar en biologisch – 4% vet en 3,4 eiwit)
 Bron: Biomilchpreis.de

De biologische melkmarkt daarentegen blijft vrij stabiel, alsook de biologische melkprijs. Dat het exportaandeel opmerkelijk kleiner is, is een belangrijke factor. De hoeveelheid die niet vermarkt kon worden in de cateringactiviteiten werd vlot via de detailhandel verkocht. In maart 2020 stegen de inkoopvolumes van biologische melk met ongeveer 53% in vergelijking met dezelfde maand in het voorgaande jaar, in april is dit nog 43%. Enkel bij de melkdranken is er een daling zichtbaar waarschijnlijk omdat deze vaak buitenshuis worden geconsumeerd. In april werd echter opnieuw een toename genoteerd.

Vooraf klassieke supermarkten zoals Rewe en Edeka zagen een grote stijging, namelijk 26% meer biologische consumptiemelk in maart. Bij Lidl was dit 9%.

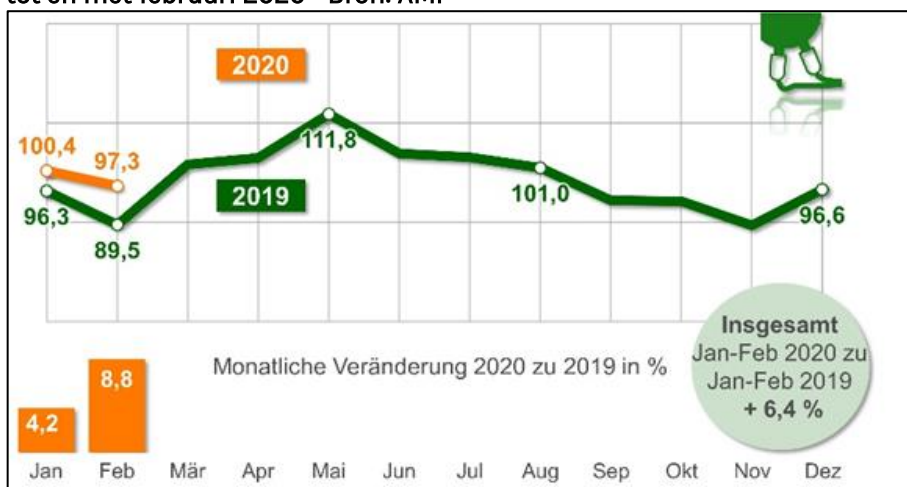
Grafiek 2: Verandering in Duitse verkoopsvolumes in maart en april 2020 tov het voorgaande jaar
Bron: AMI

In tegenstelling tot de conventionele markt heeft geen van de zuivelfabrieken hun biologische melkleveranciers gevraagd de productie te verminderen. Sommige zuivelfabrieken gaan op zoek naar nieuwe biologische leveranciers of nemen contact op met boeren op hun wachtlijsten.

In januari en februari samen werd er een volumestijging van 6,4% verwezenlijkt tov 2019.

Grafiek 3: Evolutie van de geproduceerde biologische melkhoeveelheid (miljoen kg) in Duitsland tot en met februari 2020 - Bron: AMI

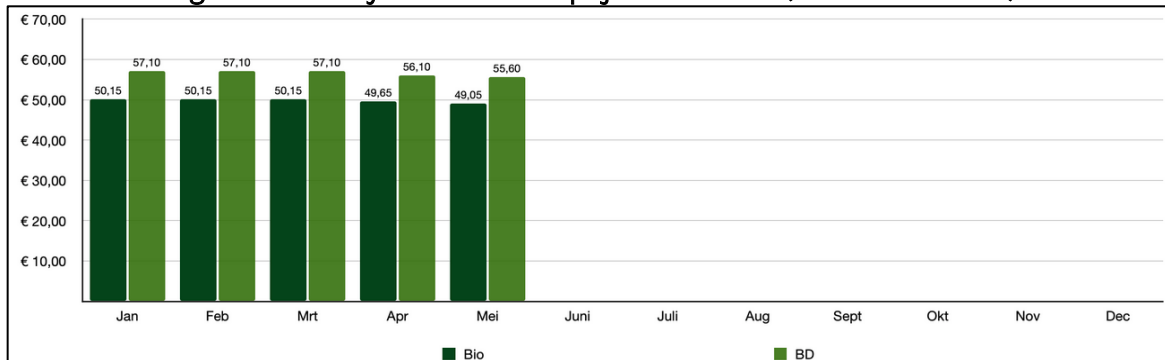

Nederland

De maatregelen die in Nederland werden genomen hadden ook een impact op de biologische melkmarkt. Ten opzichte van de conventionele sector was dit effect weliswaar kleiner en grotendeels te danken aan het kleinere exportaandeel.

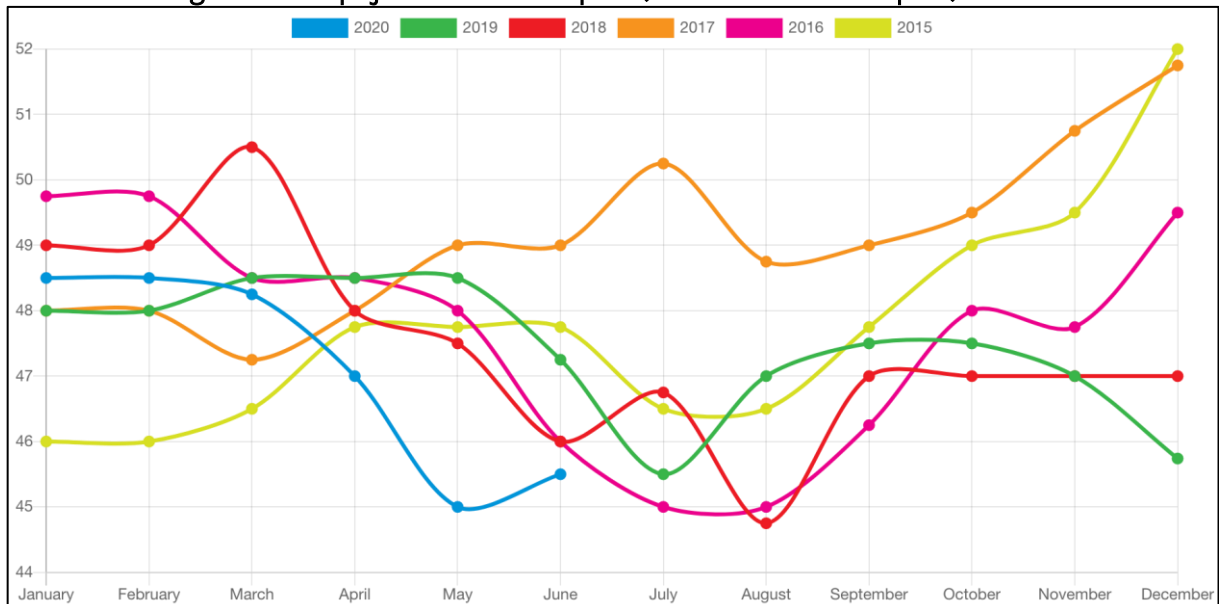
Bij Eko Holland werden de leden uit voorzorg gevraagd om minder te produceren in de maanden april en mei om zo eventuele overschotten te vermijden aangezien de afzet van de Horeca weggevallen was. Dit zorgde ervoor dat de biologische melkprijs nagenoeg stabiel bleef.

Grafiek 4: Biologische en biodynamische melkprijs Eko Holland (Bron: Eko Holland)

De te verwachten melkprijs (exclusief BTW) voor de leden van Eko Holland is voor mei 2020 € 49,05 (of 46,15 €/100 l bij 42 g/l vet en 34 g/l eiwit). Deze prijzen gelden bij een jaarleverantie van 500.000 kg melk met 4,41% vet en 3,47% eiwit. De prijs is inclusief de kwaliteit- en kwantiteitstoelagen en exclusief eventuele programmatoelagen.

Grafiek 5: Biologische melkprijs Friesland Campina (Bron: Friesland Campina)

De biologische melkprijs bij Friesland Campina kende sinds februari wel een opmerkelijke daling tot € 45 in mei 2020.

In juni wordt er opnieuw een toegenomen prijs genoteerd namelijk € 45,5 (of 41,25 €/100 l bij 42 g/l vet en 34 g/l eiwit). De FrieslandCampina biologische garantieprijs geldt voor 100 kg melk met standaardgehalten eiwit (3,57%), vet (4,42%) en lactose (4,53%), exclusief btw. De vermelde bedragen gelden bij een gemiddelde levering van 550.000 kg melk op jaarbasis. De conventionele melkprijs daarentegen blijft verder dalen.

Frankrijk

Ook in Frankrijk lijkt de biologische melksector te ontsnappen aan de gevolgen van de huidige crisis. Dit aangezien ze weinig vertegenwoordigd is in de out-of-home catering en export en sterk aanwezig in de retail. 90% van de afzet bevindt zich in de huishoudelijke aankopen waardoor de vlucht naar de supermarkten tijdens de lockdown een positief effect hadden op deze markt.

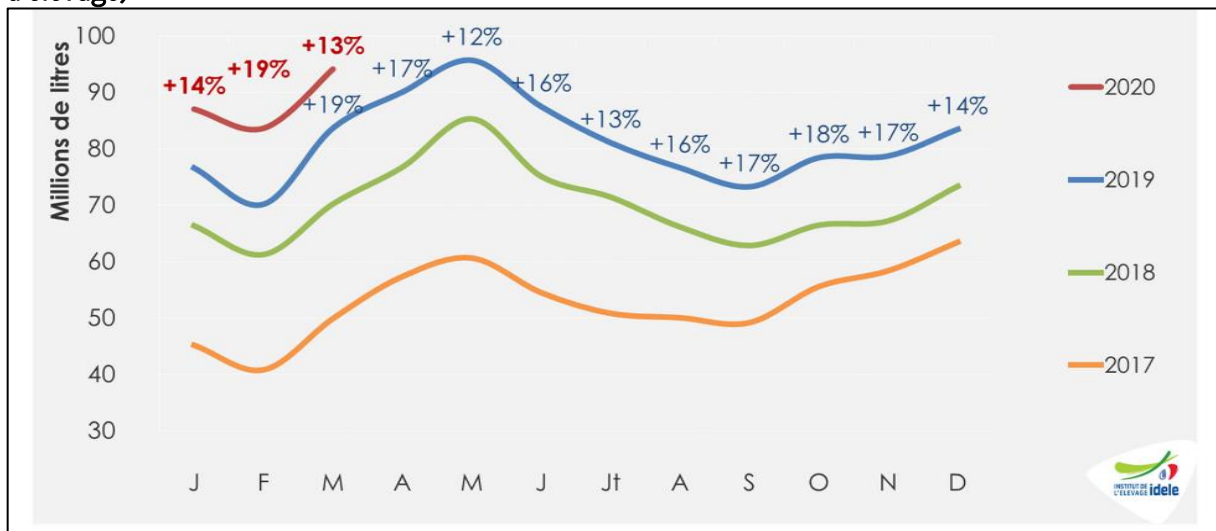
Bijna de helft van de biologische melk wordt verwerkt tot consumptiemelk en boter. Bij de conventionele melkmarkt is dit maar een kwart.

9% van de biologische melk wordt verwerkt in kazen ten opzichte van 33% van de conventionele melk. Het segmenten van de kazen in het gangbare circuit is dan ook erg getroffen, vooral de AOP kazen.

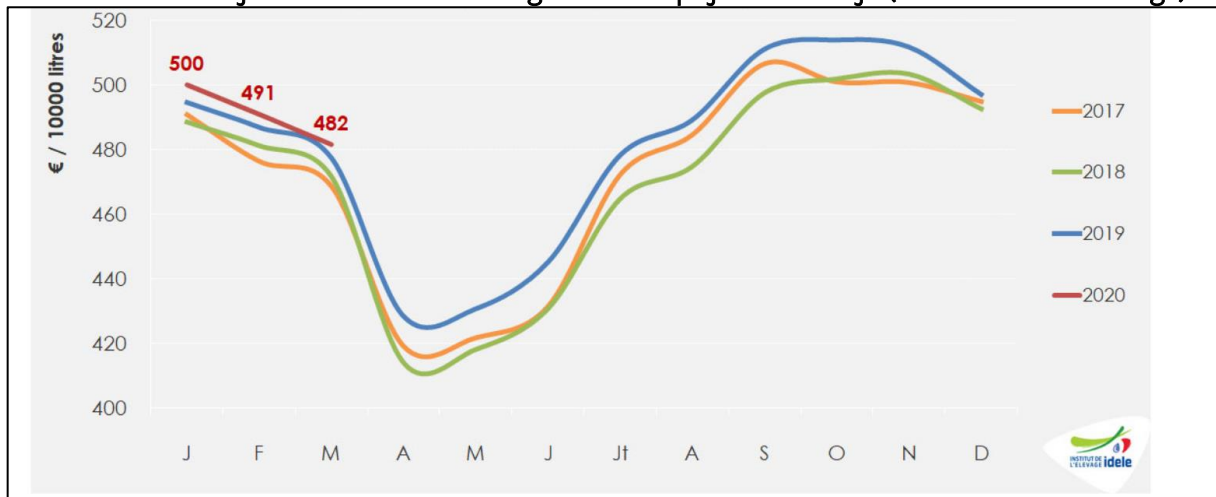
Het declasseringspercentage van biologische melk dat in de lente normaliter hoger is, werd nog meer versterkt door de crisis.

Het aantal biologische melkveehouders en ook de hoeveelheid opgehaalde melk blijft toenemen. In het eerste trimester was er een toename van 13,5% ten opzichte van 2019. In maart 2020 werd de kaap van 1 miljard liter biologische melk over een periode van 12 maanden overschreden. De biologische melkprijs volgt zijn normale trend en ondervindt zo goed als geen effect van de crisis.

Grafiek 6: Evolutie van de maandelijkse biologische melkhoeveelheid in Frankrijk (Bron: Institut d'élevage)

Grafiek 7: Maandelijkse evolutie in de biologische melkprijs in Frankrijk (Bron: Institut d'élevage)

Denemarken

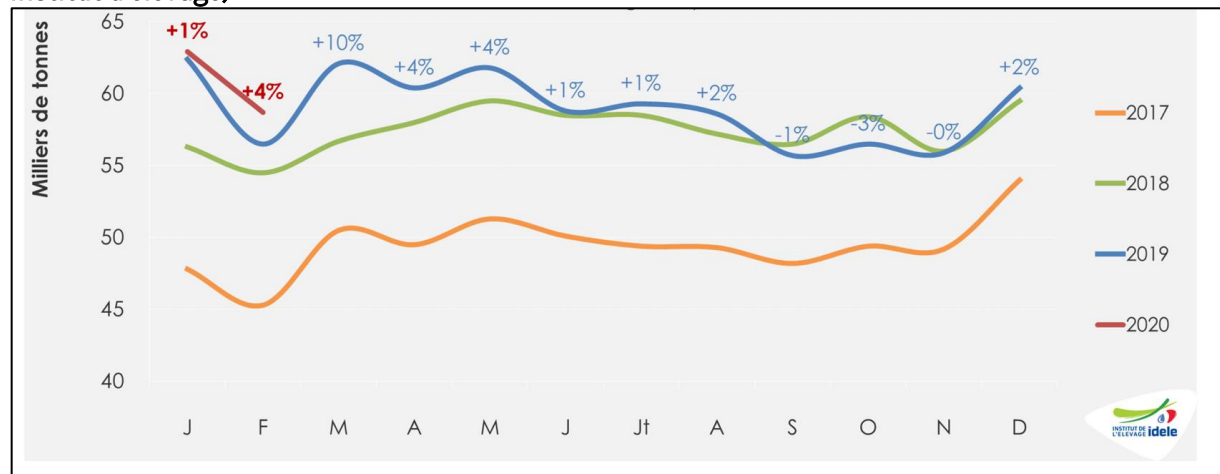
De grootste impact is te merken in de bulkproductie. Arla verlaagde de prijzen van biologische en conventionele melk. Voor biologische melk is dit 1 cent per liter.

Melkveehouders die hun melk rechtstreeks aan Duitse zuivelbedrijven verkochten, konden dit nog steeds doen.

Het grootste deel van de productie van Thise wordt in de retail verkocht en heeft dus minder invloed ondervonden waardoor de melkprijs stabiel is gebleven.

Naturmælk verkoopt meer aan horeca en foodservices waardoor ze dus sterk getroffen zijn door de huidige crisis met een verlaging van de melkprijs tot gevolg.

Grafiek 8: Evolutie van de maandelijkse biologische melkhoeveelheid in Denemarken (Bron: Institut d'élevage)

Verenigd Koninkrijk

Het effect van het coronavirus in het Verenigd Koninkrijk is vergelijkbaar met dat in andere landen. De conventionele markt is zwaar getroffen aangezien de toegenomen detailhandelsverkopen de daling van de activiteiten in horeca en foodservices slechts gedeeltelijk hebben kunnen compenseren.

De biologische sector wordt door de detailhandel geleid. Sommige detailhandelaren hebben er tijdens de periode van paniekaankopen wel voor gekozen om hun assortiment te vereenvoudigen waardoor wel ook biologische producten getroffen werden. Niet alle producten werden reeds opnieuw geïntroduceerd.

Melkveehouders werden gevraagd niet meer te produceren dan de contractueel vastgelegde melkhoeveelheden om zo overschotten te vermijden.

Zwitserland

Sinds de lockdown heeft de detailhandel een aanzienlijke omzet- en verkoopstijging gekend, met name voor biologische zuivelproducten met een lange levensduur (totale stijging met ongeveer 20%) als gevolg van het toegenomen thuiswerk van werknemers, gesloten restaurants en beperkt grensverkeer. Sommige verwerkers hebben hun productiecapaciteit op korte termijn aanzienlijk moeten verhogen maar zien dat dit reeds afneemt. Dankzij de sterke lentemaanden kon aan de toegenomen vraag worden voldaan met de beschikbare Zwitserse biologische melk.

Er zijn echter tekenen van knelpunten in de aanvoer van biologische boter voor de zomer. De melkproducentenorganisaties en de verwerkers hebben deze nieuwe situatie zorgvuldig geanalyseerd en rond Pasen besloten dat de nieuwe biologische producenten, die hun biologische melk nog conventioneel moesten afleveren, hun melk vanaf 1 juni als biologische melk mogen afzetten.

Hoogstwaarschijnlijk zal het vermarkten van magere melk of mager melkpoeder binnen Zwitserland slechts in beperkte mate mogelijk zijn.

In februari 2020 werd 5,1% meer biologische melk geproduceerd in vergelijking met dezelfde maand vorig jaar. De producenten- en consumentenprijzen bleven stabiel.

Oostenrijk

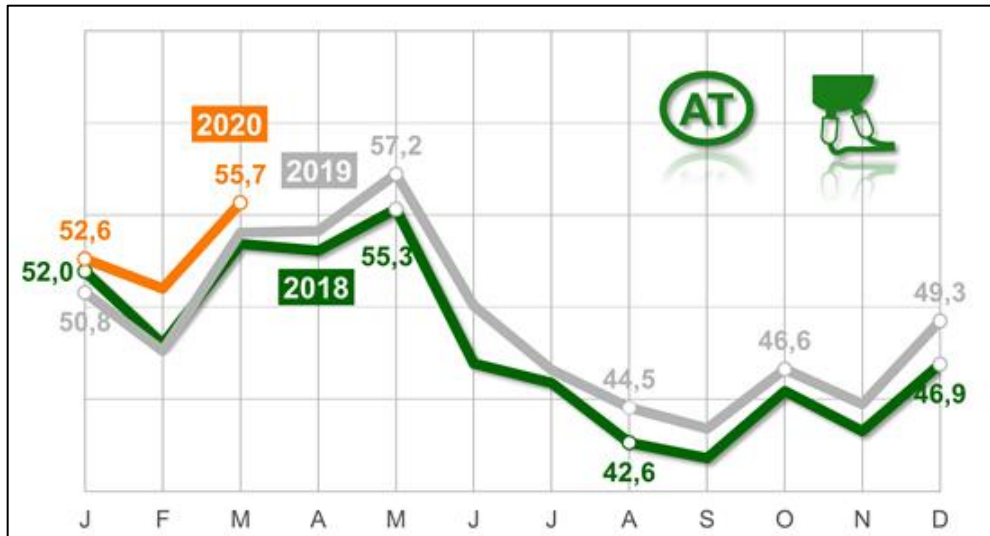
De biologische markt in Oostenrijk lijkt stabiel. Waar de verkoop van melk- en melkproducten aan het begin van de coronacrisis sterk toenam, is nu de curve aan het afvlakken.

De bijkomende geproduceerde melkhoeveelheid kon via de retail zijn weg vinden. Ook hier ondervindt de markt het voordeel van een beperkte verkoop aan horeca en foodservices. De export van biologische melk naar Italië en andere landen heeft wel problemen, daarom hebben zuivelfabrieken hun leden gevraagd om in april, mei en de zomer minder melk te produceren.

In de eerste 3 maanden van 2020 werd er 4,5% meer biologische melk geproduceerd dan in het voorgaande jaar. Een derde van de melkhoeveelheid voldoet aan de richtlijnen van hooimelk.

Het afgelopen jaar was er te veel biologische melk. Dit jaar dienen er nog afspraken over leveringshoeveelheden gemaakt te worden tussen zuivelbedrijven en melkveehouders.

Grafiek 9: Evolutie van de maandelijkse biologische melkhoeveelheid (miljoen kg) in Oostenrijk
Bron: AMI

Conclusie

De coronacrisis heeft aangetoond dat de biologische markt minder volatiel is dan de conventionele markt. Deze markt vindt zijn afzetkanalen vooral in de retail en is minder exportgericht. Daarnaast is er ook een algemene stijging in de aankoop van biologische producten tijdens de crisis doordat er meer aandacht aan duurzaamheid en gezondheid wordt besteed. De vraag is of dit een tijdelijk of blijvend effect is. Dit zal immers ook mede bepaald worden door de koopkracht van de consument die mogelijk afneemt naar aanleiding van de crisis.

Meer informatie:

Sofie Vandewijngaarden

03 286 92 72

sofie.vandewijngaarden@bioforumvl.be

Bronnen: AMI, Idele